

Soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinnermut pinngitsoorani ilaanissap sunniutaasa aaqqissuussinerullu naapertuunnerata nalilersuiffigineqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nalilersuineq UKA2023 nallertinnagu tamanut saqqummiunneqarlunilu Inatsisartunut agguanneqassaaq. (Inatsisartunut ilaasortaq Doris Jakobsen Jensen, Siumut)

Siumumiit Doris J. Jensen, Siumut siunnersuutaanut qutsavingerusupparput.

Siullermik oqaatigissavarput, utoqqalinersiassanut ileqqaarisarneq tunngaviatigut ajorinngilarput, tamannalu nunani nallersuuffigisartakkatsinni qangaaniilli atuuppoq. Nunatsinni ilaatigut sulisartut, aalisartut, piniartut namminersortut ilaatigut taamannak aaqqissuussiffigineqarnikuunngimmata inatsit pilersinneqarpoq, siunissami utoqqalinersiat saniatigut isertittakkat amerlanerussammata. Tamannalu skattimut toqqaannaq tunngassuteqanngikkaluarpoq, kisianni inatsisip aaqqissuunnerani skatteqarfik ilanngunneqarluni. Tamanna tulluurtuunersoq apeqqusersinnaavoq, tassami akileraartarneq ajornanngillisarniarlutigulu allaffissornerup tungaatigut, sooq periutsinik eqqussissuugut aqukkuminaassinnaasunik?

Peqquteqavissumik una inatsit allanngortinneqaqattaarnikuuvoq, allaammi aamma piivissorneqarnissaa siunnersuutaanikuulluni. Pisariaqarporli, kisianni inunnt annerusumik, akileraartartunut, sulisartunut, ilaqutariinnut ajoqutaasussanngorlugu aaqqissuunneqarnissaannik siunertaartoqanngisaannarnikuuvoq, tamaammallu Siumumiik qaqeqqiivugut, makkua pillugit:

Inuit nammineersut pilersikkumagutsigit, aamma nammineq akisussaaffeqarneq pigisariaqarpaat, taamaammatt Siumumiik inatsimmut innersuutigerusupparput ileqqaarutissap %- ia inuup nammineq aaliangertassangaa, tassa 1%- miik 15% tungaanut.

Inuit suliffeqarfitsik aqquotingalugu ileqqaaruteqareersimasut, saniatigut ileqqaarinermut ilaangittunik aningaasarsiaat, pinngitsaalillugillusooq ileqqaarutaasinnaassanngillat.

Siumumiik aamma isumaqarpugut, paasititsiniaanerit amingartut, naak tamanna qassissaat neriorsuutigineqaleraluartoq. Tassanilu aamma taarusupparput, inuit isertitakinnerit aamma piomagunik ileqqaarinissaminnut siunnersorneqassasut.

Inatsisit imaattut, inuup aningaasaataanut, ileqqaarineranut, utoqqalinissamut piareersarnerani aaqqissuunneqartillugit, allaffissorneq annertoq pisariaqarpoq aammalumi annertuumik paasititsiniaaneq toqqaannarlu pineqartup oqaluqatigineratigut isumaqatigiissusiorneq, imaangittoq pinngitsaalisamik % aaliangersimasoq akilertariaqartoq. Tamanna inuit nammineq aaqqissuutissavaat. Inuit ilaat assigiinngittunik siunissamut ileqqaarisarput, soorlu illusinikkut, inissiarsinikkut allatigullu immaqaa aktiat aqqtigalugit il. il. Tassa inuit nammineertut periusaat, taamaattumik pinngitsaaliisutullusooq, sullissinerlu naammiginangittoq atorlugu aaqqissuussineq akuersaaruminaappoq.

Naalackersuisut uani tusarnaqqunarput, tassami Siumumiik atuisut arlaqartut oqaloqatiginerisigut inatsisip kalluaapillussimaneri, kalluaanerilu uppersarivagut. Allaammi ima ingasatsingaaq, sulisut ilaasa aningaasat illusinerlut atorsimasaraluatik ileqqaarutitut akissaarukkamikku, illu akiginiartariaqalerlugu. Tamanna siunertaasinnaangilaq aamma kingunerluutaavoq inuup namminiussusaanut.

Akilerartarnermut ingerlatsivik aamma inunnut taama kipparitsigisumik ingerlatsisarnera pissusissamisunnigilaq, ileqqaarillutimmi sulereersut annerusumik artukkertussaangilagut aamma aningaasarsiakinnerit ulluinnarni atungaat annerusumik innarlertussaangilagut.

Siumumiik tingussaasumik sakkortuumik kaammattuutigisagut Naalackersuisut tuaviortumik, sukumiisumillu aaqqiiviginissaat naatsorsuutigaarput, allaammi akilerartarnermi suliaqartut sukkasuumik nalunaarutikkut, suleriaatsimillu aaqqeeqqipallunnissaanik kaammattorusuppagut. Ilanngullugu nalilersorneqartariaqavissutut isigaarput, akileraarutaasussap procentitigut qaffasissusaa allaffissornerinnakkut aalajangersaavigineqarsinnaangorsimasutut isikkoqalersimanera.

Siumumiik siunnersuuteqartumut qujalluta aningaasaqarnermut, akilerartarnermullu ataatsimiisitaliamut suliaasaq ingerlateqqipparput.

Kuno Fencker, Siumut.